

" F å g e l s å n g e n " .

Kutukoff, så hette en rysk f.d. officer, som hade lyckats fly undan bolschevikerna och komma över till Sverige. Han var något över 30 år gammal, sympatisk och trevlig på alla sätt, men han hade svårt att få något arbete, då han inte kände språket. Då hade någon talat om för honom, att han kanske skulle kunna skaffa sig en existens genom att driva en hönsfarm. Om han själv skulle sköta den, skulle den säkerligen vara lönande, - och Kutukoff slog till. Nu hade han en liten hönsgård strax utanför Stockholm i Roslagen och han fann avnämare för äggen utan svårigheter, i första hand bland de från Ryssland återvända svenska familjerna, med vilka han kunde tala ryska. Så kom han en dag också till oss, och när han sedan upprepade sina besök en gång i veckan, så pratade vi mycket och länge om Ryssland och de gamla tiderna. Snart visste jag att han inte trivdes på det lilla lantstället, där han hade sin hönsfarm, att han ville bli av

med det och sökte något annat, som skulle passa bättre. Då jag själv alltid varit intresserad av fastigheter, sommarställen o.s.v., så dröjde det inte länge förrän jag gjorde honom sällskap när han var ute och tittade på ^{nysa} lantställen, ^{under} som erbjudits honom att köpa.

Någon gång ^{under} sommaren 1937 hade jag ^{en} följt honom ut till Ingarö, där det fanns ett ställe till salu. Stället passade honom dock inte. Det var för stort för hans farm, gården skulle vara mindre. Men jag tyckte bra om stället.

Vid denna tid hade från mina släktingar i Ryssland, som ännu var kvar där, kommit ett meddelande, att de ryska myndigheterna underrättat dem om, att utlänningar skulle lämna landet. Det gällde i vårt fall min bror ^{med} hustru och ^{en} son, vår gamla moder och ^{min syster} Jenny. De var nu tvungna att tänka på att flytta till Sverige. Samtidigt skrev brodern, att han såväl fysiskt som moraliskt var totalt nedbruten, så att han knappast kunde räkna sig som arbetsför. Han var dock beredd att göra vad som helst för att ^{kunna} existera.. Detta var allvarliga nyheter. Att så oförberedd omhändertaga fem personer, av vilka den ende, som kunde ingripa med något arbete, förklarade sig

vara oförmögen till något arbete, var en uppgift, som ej utan vidare kunde lösas. ^{de bo} Hvar skulle ~~man placera~~ alla dessa människor? Att inhysa dem hos oss, föreföll otänkbart; vi var ju dock fyra personer själva. Då föddes tanken att det kanske vore bäst, om de skulle kunna bo någonstans på landet, och i samband därmed gingo tankarna till Ingarö, till det ställe, som jag för en tid sedan besökt med Kutukoff. Det beslöts att vi, d.v.s. jag med barnen, skulle åka ut, och en gång tilltitta på stället. Naturligtvis måste också Erik följa med. Vi åkte ut flera gånger och vi blevo allt mer förtjusta i stället - och den 17 augusti 1937 understecknade jag köpekontraktet. Stället hette "Fågelsången." Så var den ena frågan i samband med släktingarnas överflyttning löst - de skulle ha tak över huvudet..

På den tiden talades och skrevs det mycket om räv - farmar, minkfarmar m.m. En av mina affärsvänner, Oscar Larsson, hade en minkfarm. Han berättade att den lämnade en god avkastning, att det inte var svårt att sköta den o.s.v., och så tyckte ^{vi,} att det kanske var värt att försöka med en minkfarm. Vi beslöt utan dröjsmål att starta en sådan på Fågelsången, - och några veckor efter

Myrman
 broderns ankomst var han minkskötare på Ingarö.

Emellertid hade jag icke glömt vännen Kutukoff och hans hönsfarm. Kutukoff hade under tiden sålt stället i Roslagen och förvärvat ett annat söder om Stockholm;

Där hade han
 han hade ~~där~~ sin hönsgård och den gick bra. Det dröj -

de därför ej länge förrän den gamle ladugården på

Fågelsången blev inredd till höns hus, - och sex måna -

der senare hade min broder en hönsfarm med ett par

hundra höns. Ägaren till minkfarmen var jag, men äga -

ren till hönsfarmen tyckte jag *att han borde* ~~skulle brodern~~ bliva.

När två år senare kriget bröt ut och det blev svårt

att skaffa foder åt minkarna, likviderade jag mink -

gården. Under tiden hade hönsfarmen stabiliserats,

till hönsstallet
 nya tillbyggen ~~hade~~ gjorts och antalet höns gick upp

till 7-800 styck. Efterfrågan på ägg var under kriget

stor och brodern *Ingarö* ~~hade~~ funnit ett arbete.

Vår gamla mor gick bort 1941, men *Alv* brodern hade

hönsfarmen tillsammans med syster Jenny under mer än

20 år, d.v.s. till 1960, då även hon gick bort.

När jag nu tänker tillbaka på dessa långa år, så

kan jag ej annars än att betrakta mitt beslut, att

köpa "Fågelsången", som ett lyckligt beslut. Brodern

hade funnit ett arbete som gjorde, att han var beroende av någon annan, han var sin egen herre, han lyckades t.o.m. spara några slantar, så att han nu kan leva därute utan några ekonomiska bekymmer. Det måste ha varit svårt i början för dem, som alltid bott i en storstad, att vänja sig vid de primitiva förhållandena på landet, men det dröjde inte så länge, förrän de började trivas där. Och nu har de bott där i snart 30 år. Under tiden har vår gamla mamma och även syster Jenny gått bort, Viktor är gift och bor i Uppsala, och så är då endast brodern Alexander med hustru Sine kvar på "Fågelsången".

-o-o-o-o-o-o-o-

Vad jag i fortsättningen kommer här att berätta, gäller frågan om en eventuell exploatering av fastigheten. Jag skall skriva ner de ~~de~~ viktigaste moment, beträffande mina underhandlingar med myndigheter, då det är möjligt, att man måste referera till tidigare

beslut, vilka dock lätt bli bortglömda, om man icke skriver upp dem. Fortsättningen får därför betraktas som den andre delen av "Fågelsångens" historia.

Jag hade ofta tänkt, att det vore riktigt att parcellera fastigheten, och beslöt år 1948 att inlämna en ansökan om tillstånd för styckning. Jag tänkte då kanske mest på mig själv. Jag var rädd för att på mina gamla dagar ~~kanske~~ falla någon till last, och räknade därför med möjligheten att genom försäljning av tomter, tid efter annan få in så mycket pengar, som jag skulle behöva för att täcka mina levnadskostnader. Vid den tiden ägde en sammanslagning av två kommuner rum - Gustavsbergs och Ingarös kommuner, vilket resulterade i, att Ingarö kommun försvann och hela Ingarölandet ingick i Gustavsbergs kommun. I Ingarö kommun hade min ansökan om styckning blivit välvilligt mottagen, men när den kom till behandling i Gustavsberg, blev det stopp. Det visade sig nämligen, att det förelåg ett generalplaneförslag, inklusive Ingaröområdet, där min fastighet "Fågelsången" hade utlagts till g l e s - bebyggelse. Detta betydde, att min ansökan ej kunde behandlas som ett särskilt ärende, utan fick ligga

tills frågan om exploatering och bebyggandet ^{niny} av hela det område, som var upptaget i generalplanen, skulle avgöras gemensamt. Då jag ej villg nöja mig med ett sådant besked, vände jag mig till länsstyrelsen - och sedan dess har mina papper vandrat från den ena myndigheten till den andra; jag har gjort otaliga personliga besök, avlämnat otaliga inlagor och protester, utan att något beslut fattades. Huruvida myndigheterna medvetet förhalade avgörandet, vet jag inte, men ibland föreföll det vara så. Med tiden blev det också klart, att det ej längre gällde frågan om styckning, utan frågan om bebyggandet och byggnadsplan.

År 1961 hade det tidigare utarbetade generalplaneförslaget omarbetats och i den nya planen var fastigheten "Fågelsången" utlagd ^{tidigt utlagd område} till tätbebyggelse. Nu blev jag anmodat att komma in med förslag till byggnadsplan, och jag började tro, att det ej skulle dröja länge tills frågan om parcelleringen skulle avgöras. Då jag ej kände någon, som skulle kunna utarbeta byggnadsplanen, vände jag mig till distriktslantmätaren och han rekommenderade lantmätaren Nils Ingman, - byrådirektören i Kartverket. Denne var villig att upprätta

en plan och begärde 5.000 kronor för arbetet. Summan föreföll mig vara stor och jag ville ej utan vidare gå med på den, i synnerhet som jag ju inte kunde vara säker, om planen skulle bli godkänd. Då sade Ingman, att planen blir godkänd, om han gör den. Jag lämnade då uppdraget åt honom. Efter någon tid visade det sig att det behövdes även en grundkarta över fastigheten, vilken jag fick låta göra. Den kostade 400 kronor. Vi hade under tiden resonerat med Ingman mycket om utformningen av planen, han kom med ett par förslag, vilka dock, enligt min uppfattning, voro ^{fullkomligt} ~~alldeles~~ oantagbara. Jag ville att planen skulle bli utformad så som jag ville ha det, och så småningom var ett första förslag till byggnadsplan färdigt. Ingman hade under tiden kontaktat och diskuterat förslaget med t.f.länsarkitekten Hjortsberg, överlantmätaren, distriktslantmätaren och byggnadsinspektören - och så gick det till byggnadsnämnden i Gustavsbergs kommun. Byggnadsnämnden fann utformningen av planen mycket god, men tyckte att arealen för grönområdet (ca 43%) ^{var} för liten - och vid nämndens sammanträde den 14/5 1964 beslöts, att grönområdet skulle utökas med två

av mig föreslagna tomter, tillsammans ca 5.000 kvm.

Utdraget av protokollet av den 14/5 64 hade följande

lydelse:

Utdrag, Sammanträdesprotokoll 14/5 1964.

Planförfattarens nya förslag beslutade byggnadsnämnden återförvisa till sökanden för omarbetning enl. följande:

- 1/ Östra utfarten till allmänna vägen slopas och ersätts med en slinga (vändslinga).
- 2/ Föreslagna tomter (2 st) som gränsar mot fastigheten Säby 1:148 och 1:136, slopas för att ett sammanhängande grönstråk skall erhållas.

Vid ett personligt besök hos nämnden med anledning av det fattade beslutet sade nämndens ordförande ^{Linus} Lindvall, att nämnden icke skulle godkänna planen i den form, som jag hade föreslagit, men att planen skulle godkännas, om jag gick med på att slopa de två angivna tomterna. Då jag var angelägen om att få planen godkänd, gick jag med på det och framlade en månad senare ett ändrat förslag, i vilket relationen mellan bebyggelsearealen och grönområdets areal blev ca 50% mot 50%. Ärendet behandlades ~~en~~ igen i byggnadsnämnden och planen blev antagen. Den skulle nu utställas under en tid av tre veckor innan den skulle skickas vidare.

Utdrag, Sammanträdesprotokoll 11/6 1964

Planförfattarens förslag har granskats av byggnadsnämnden. Inga erinringar.

Byggnadsnämnden beslutade utställa förslaget för granskning under 3 veckor efter det erforerl. kompl. skett.

Några erinringar mot planförslaget hade under utställningstiden icke kommit in - och vid sammanträdet den 8/10 1964 beslöt nämnden tillstyrka hos kommunalfullmäktige att planförslaget antages.

Utdrag, Sammanträdesprotokoll 8/10 1964.

Förslag till byggnadsplan för fastigheterna Fågelsången

1:1 och 1:2 samt Säby 1:9 i Ingarö socken, Gustavsbergs kommun, Stockholms län.

Inga erinringar har inkommit under utställningstiden. Byggnadsnämnden tillstyrker hos kommunalfullmäktige att planförslaget antages och underställes länsstyrelsen för fastställelse.

Under de närmaste månaderna fick jag inget besked om, var ärendet befann sig och jag vände mig då igen till nämndens ordförande Lindvall. Denne sade då, att det behövdes en vägmarta över de på fastigheten planerade vägarna. Kartan kunde utarbetas av Ingenjörfirma Regnér. Jag beställde kartan och den kostade 1.429 kr. Kartan avlämnades, men jag hörde en längre tid ingenting från nämnden. Då fick jag plötsligt veta, att nämnden ånyå behandlat ärendet vid ett sammanträde den 3/6 1965 och beslutat återtaga sitt tidigare beslut. Nämnden krävde nu att ytterligare t i o av de av mig föreslagna tomterna skulle slopas. Förhållandet mellan bebyggelsearealen och grönområdet skulle nu

bliva 30% till 70% för det senare.

Utdrag, Sammanträdesprotokoll 3/6 1965
Förslag till byggnadsplan för fastigheterna Fågelsången
1:1, 1:2 och Säby 1:9.

Byggnadsnämnden har konsulterat länsstyrelsen, Region -
planekontoret samt planeringsavdelningen i Gustavsberg
ang.rubr.byggnadsplane-förslag.

På grund av de synpunkter som framförts vid dessa för -
handlingar beslutade byggnadsnämnden återkalla plan -
ärendet för remiss till planförfattaren för omarbetning
enär planförslaget i nuvarande skick ej kommer att
godkännas.

De i planförslaget överkorsade tomtplanerna (10 st.)
skall borttagas och läggas till grönområdet.

Efter att ha omedelbart, dock fullkomligt resultatlöst,
protesterat i byggnadsnämnden, beslöt jag att ta upp

frågan i länsstyrelsen hos länsarkitekten. Jag besökte

länsarkitektkontoret den 23/6 1965, men länsarkitekten

Åström hade inte tid att ta emot mig och jag blev hän -

visad till arkitekt Elgström, med vilken jag fick till -

fälle diskutera mitt ärende. Jag berättade om allt, som

förekommit den senaste tiden, visade kartan och alla

de ovan anförda utdrag ur protokollen, vilka arkitekt E.

fick läsa. Härefter tyckte han dock att han ville för -

söka och tala med ark.Åström, vilket också lyckades.

När han kom tillbaks sade han, att Ingarölandet ej var

obekant för ark.Åström, men att denne ej kunde minnas

att tidigare ha sett mitt planförslag. Han var intres -

serad att veta, med vem i Länsstyrelsen herrarna från

Gustavsberg diskuterat frågan. När jag undersökte saken, så visade det sig, att det var Ark. Åström i alla fall, som hade kontaktats. När jag vid slutet av vårt samtal frågade, med stöd av vilken lagparagraf länsstyrelsen bestämde, att bebyggelsearealen ej fick överstiga 30%, svarade Elgström, att "det inte fanns en sådan paragraf utan att det var landshövdingens inställning att på fritidsområden ej mer än 30% av arealen fick bebyggas".

En kort tid därefter, den 11/8 1965, var jag åter i länsstyrelsen och träffade då länsarkitekten Åström. Jag gav nu även honom en liten historik över utvecklingen av planfrågan och visade honom alla protokollutdrag, som jag hade, bland dessa: 1/ beslut av den 8/10 1964, där nämnden antog mitt planförslag, och 2/ beslut av den 3/6 1965, där nämnden återkallade sitt tidigare beslut och under åberopande av konsultationer med länsstyrelsen fordrade en utökning av grönområdet till 70%.

Dessa framlagda fakta gjorde ett visst intryck på länsarkitekten och han förklarade, att "mitt planförslag hade visats i länsstyrelsen tillsammans med ~~med~~ ett större antal andra planer och behandlats

mera "summariskt". Länsstyrelsens inställning är , att fritidsområden ej fick bebyggas mer än till ca 30%, men vid handläggningen av ärenden brukade man ta hänsyn till eventuellt givna löften. Ett visst beaktande av omständigheterna förekom, ibland med påföljd att byggnadsarealen höjdes till 40%. I mitt fall kunde han oförbindligt tänka sig 35%.

Bland de personer, som jag refererar till, var t.f. länsarkitekten Folke Hjortsberg, med vilken planförfattaren Ingman diskuterat planförslaget. Av anteckningar, som Hjortsberg hade gjort, framgår, att denne varken tillstyrkt eller avstyrkt förslaget, men Ingman måste ha uppfattat hans yttranden såsom varande mera positiva, ty annars hade han väl inte slutbearbetat förslaget och framlagt det med åberopande av diskussioner, som han haft med Hjortsberg.

Den 22/10 1965 hade jag ett nytt sammanträffande med ark. Åström. Under förhandlingarnas lopp frågade jag med anledning av hans tidigare yttranden om event. 40 resp. 35%, om vi inte kunde komma till någon kompromiss rörande storleken av bebyggelsearealen, - om jag skulle slopa fem tomter i stället för tio? Nu förnekade Åström att ha nämnt 40% eller 35%. Emeller -

tid hade jag antecknat det omedelbart efter mitt besök hos honom i ett nedskrivet referat.

Ark. Åström lämnade mig en uppgift, som har ett visst intresse på längre sikt. Han sade, att i en utredning om planeringen av Stor-Stockholm föreligger ett förslag, att inom de tänkta gränser, i vilka även hela Ingarölandet ingår, inga nya fritidsområden skulle utläggas, vilket skulle betyda, att när vatten- och avloppsfrågorna skola vara lösta, även Ingarö kan bli utlagt för permanentbebyggelse.

Sådant är läget nu, i slutet av år 1965. Genom att återkalla sitt beslut om godkännande av byggnadsplanen har planefrågan gått tillbaka till samma utgångsläge, som den hade för fyra-fem år sedan; allt, som gjorts under dessa år, är värdelöst, det har inte givit något resultat, det finns i dag ingen fastställd plan. Om länsstyrelsen skall fastställa en plan, så måste det föreligga ett förslag, som byggnadsnämnden i Gustavsberg godkänt. Det betyder, att jag måste ånyo ta upp förhandlingarna med byggnadsnämnden och först få nämnden att godkänna något förslag.

Den 31/12 1965.

Den 17 mars 1966 var jag åter i Gustavsberg.

I byggnadsnämnden fick jag då höra, att den utredning, om vilken länsarkitekten talat med mig i höstas och vilken innehöll ett förslag om begränsning av fritids - områden kring Stockholm, hade kommit till kännedom av herrarna i Gustavsbergs kommun och förorsakat där en stor aktivitet. Begränsningen gällde nämligen också delar av Gustavsbergs kommun, däribland hela Ingarö, och man var tvungen att ändra och omarbета för tredje gången förslaget till generalplan. För vår del kan detta betyda, att "Fågelsången" ej heller blir utlagt till fritids - område och eventuellt i framtiden kan exploateras för permanentbebyggelse.

Som en följd härav kan någon byggnadsplan för "Fågelsången" för närvarande icke fastställas, d.v.s. innan den nya generalplanen är klar. Harald Lindholm, kommunalfullmäktiges ordförande, sade, att man håller på med att göra de nödvändiga förarbeten och att det är meningen att därefter kontakta markägarna. Hans personliga inställning är i alla fall den, att det på "Fågelsången" skall byggas permanenta bostadshus. Huru länge det kan dröja, innan man kommer så långt, kunde

han naturligtvis inte säga. Avloppsfrågan var numera
ordnad för "Brunn", men förblir vilande beträffande om -
rådet kring "Återvall", eftersom det saknas medel.

avg 1966.

